

PAMETNI GRADOVI & DIGITALNA TRANZICIJA

(Pametni gradovi koriste naprednu tehnologiju i podatke za poboljšanje kvalitete života svih svojih građana, povećanje učinkovitosti u pružanju usluga te za poticanje održivosti. Čine stalne napore u digitalizaciji gradske uprave, razvijaju digitalne kompetencije i stvaraju preduvjete za razvitak digitalnih radnih mjesta.)

SPLIT - Smart City Split Platforma

Smart City Split je aplikacija izrađena po mjeri grada čiji su glavni ciljevi jednostavno i brzo plaćanje gradskih računa, učinkovita komunikacija, praćenje upita i njihovo preusmjeravanje nadležnima, ali i personalizirane obavijesti i informacije o radovima ili javnim događanjima u gradu. Primarni su korisnici građani Splita, ali je koriste i turisti te ostali posjetitelji grada.

ROVINJ - eMjesni odbori

Participacija građana u donošenju odluka koje se tiču javnog dobra i svakodnevnog života jest nužna, no postojeće alate građani ne koriste dovoljno, stoga je Rovinj “podijeljen” na šest „digitalnih mjesnih odbora“, logičnih i smisleno određenih cjelina. Korisnici se registriraju te potom mogu slati sugestije o investiranju ili uređenju u ulici ili kvartu. O pristiglim prijedlozima se može glasovati te se tako definiraju prioriteti za realizaciju. Sustav predstavlja lokalnu demokraciju na djelu te omogućuje istinsku uključenost građana u razvoj zajednice.

JASTREBARSKO - STEM za djecu - mali znanstvenici

Program “Sa STEMom raSTEMo” ima za cilj popularizaciju STEM područja među djecom i mladima kroz inovativne radionice i edukativne aktivnosti. Korisnici programa su djeca i učenici čak 22 osnovne škole. Program omogućava djeci da kroz praktične pokuse i korištenje moderne opreme, razvijaju istraživački duh, kritičko mišljenje i sklonost timskom radu.

Program provode educirani volonteri, a prepoznat je kao vrijedan doprinos obrazovanju, što potvrđuje pozitivno mišljenje Agencije za odgoj i obrazovanje te verifikacija Ministarstva znanosti i obrazovanja. Dodatni iskorak učinjen je osnivanjem Znanstvenog parka i opremanjem multifunkcionalne učionice.

ZAGREB - PROGRAM potpore male vrijednosti za sufinanciranje projekata korištenja otvorenih podataka u 2024. i 2025.

Proces digitalizacije sveobuhvatan je, složen i dinamičan, a ima za cilj osigurati funkcioniranje gradske uprave bez papira i transparentno, te osigurati dostupnost informacija, uz uključivanje građana u procese rješavanja izazova i donošenje odluka. Transformacija „silosa papira“ u „upravu bez papira“ odnosi se osobito na interne procese, međutim, postoji velika potreba za digitalnim uslugama koje služe neposredno građanima. Spomenimo samo neke od digitalnih platformi, Moje ZG eUsluge (e-Udruge, e-KULTURA, e-FOND SOLIDARNOSTI, e-STIPENDIJE e-VRTIĆ, e-BEBE, Zg SPORT, e-JEDNOSTANA NABAVALA, e- JAVNE RASPRAVE, e-DOZVOLA, provjera DOKUMENATA e-OTVORENI PODACI, Zagreb Smart City Hub; e-Participativno budžetiranje; GEO HUB ZAGREB te druge.

SPLIT - Kontakt centar Grada Splita – Tvoja veza s Banovinom

Kontakt centar Grada Splita postao je građanima, ali i strankama općenito, najbrži put za dobivanje informacije, a istovremeno je rasteretio službenike gradske uprave koji sada mogu biti koncentrirani na svoj posao. Opterećenost službenika svakodnevnim radnim zadaćama i nerazumijevanje nužnosti pravodobne komunikacije s građanima protekom godina dovela je do nezadovoljstva građana i obostranog nerazumijevanja. Kontakt centar predstavlja novi pristup u komunikaciji između gradske uprave i građana/stranaka.

Uvođenjem mogućnosti postavljanja upita i odgovaranja na njih, između ostalog, i putem Smartcity aplikacije koju je razvio Grad Split, u novi poslovni proces uvedena je i nova tehnologija. Uz prednosti za stranke i službenike, bitno je reći da kontakt centar mijenja percepciju gradske uprave kao nedostupne.

KARLOVAC - SOM sustav upravljanja

Primjena SOM sustava započela je s ciljem digitalizacije i modernizacije ključnih administrativnih procesa, uključujući upravljanje javnim natječajima, podnošenje prijava i pravdanje dodijeljenih sredstava. Aktivnosti obuhvaćaju objavu natječaja i javnih poziva, digitalno podnošenje prijava, automatsku provjeru prijava, transparentno ocjenjivanje istih te dodjelu i praćenje procesa pravdanja sredstava, što je omogućilo jednostavnije i brže izvještavanje o utrošenim sredstvima. Korisnici sustava su zaposlenici Grada Karlovca zaduženi za administraciju procesa, ali i širok

spektar vanjskih korisnika – udruge, poduzetnici, studenti i građani. Broj korisnika raste s kontinuiranim uvođenjem novih natječaja i unapređenjem funkcionalnosti sustava. Vrlo važna funkcionalnost sustava je ta što korisnici sve mogu obaviti putem mobitela čime se isključila i potreba za skeniranjem dokumenata od strane građana, a prvenstveno i potreba za njihovim dolaskom u prostorije gradske uprave.

PLETERNICA - Pametna rješenja za bolje sutra

Grad Pleternica omogućio je info pult sa svim potrebnim informacijama o funkcioniranju e-prijava i kao i edukaciju predstavnika udruga, OPG-ovaca, mladih obitelji, umirovljenika, poduzetnika i obrtnika, ali i ostalog zainteresiranog lokalnog stanovništva. Korisnici su pozitivno reagirali na uvođenje ovakve prakse jer je omogućen lakši uvid u pozive i natječaje te je olakšan uvid u prijave, lakše i brže su nadopune obrazaca te je olakšana sama prijava na natječaje.

Projektom je povećana dostupnost digitalnih usluga građanima i gospodarstvenicima kao i udrugama, te osigurana transparentnost, pouzdanost i međusobno povjerenje. Povećana je i mogućnost sudjelovanja u procesima javne uprave, omogućen pristup podacima, informiranje te ne manje bitno, smanjene su štetne emisije u okoliš.

ZABOK - re-GENERATOR

Društveni rast i razvoj zajednice podrazumijevaju ulaganja u fizičku infrastrukturu, ali i usporednu provedbu programa koji za cilj imaju jačanje kvalitete stanovništva zajednice. Osim socijalnih usluga koje su nužne za usklađivanje radnog i privatnog života stanovnika te brige za starije članove društva, nužno je razvijati i ponudu raznolikih kulturnih centara te sadržaja koji razvijaju kreativni potencijal zajednica.

Grad Zabok obnavlja brownfield lokaciju industrijske baštine i revitalizira urbano područje samog gradskog središta te time uspostavlja funkcionalnu infrastrukturu za razvoj kreativne industrije i kvalitetno provođenje slobodnog vremena za stanovnike urbanog područja. Grupiranje različitih dijelova u prostorne cjeline omogućit će različite režime korištenja, budući da cjeline mogu funkcionirati potpuno neovisno ili pak biti povezane u jedinstveni prostor. Nastaje tako uredski prostor, zajednički prostori, novi Društveno-kulturni centar s klubom, pozornicama, glazbenim studijem, sviraonama te vanjski prostor za koncerte na otvorenom, kazališne i kino predstave te ostale sadržaje.

SLAVONSKI BROD - Gita – pametna asistentica

Gita – pametna asistentica platforma je koja razgovara s korisnicima, a dostupna je na službenoj web stranici Grada. Grad je ovu najmoderniju informacijsku platformu temeljenu na umjetnoj inteligenciji, u suradnji s lokalnom tvrtkom, implementirao u želji da građanima osigura brži i jednostavniji pristup informacijama. Korisnici su gotovo 50.000 građana Slavonskog Broda, ali i posjetitelji te druge zainteresirane strane.

Prednosti pametne asistentice Gite su brzina i dostupnost informacija, jednostavnost korištenja, prilagodba potrebama građana, dostupnost 24/7 te smanjenje opterećenja službenika – automatizacija osnovnih upita omogućuje djelatnicima gradske uprave da se usmjere na složenije zadatke i kvalitetniju uslugu građanima. Gita doprinosi poboljšanju korisničkog iskustva, digitalnoj transformaciji te jačanju transparentnosti, donoseći informacije o gradskom proračunu, kontakte gradske uprave prema funkcijama, radno vrijeme ustanova te ostale korisne i konkretne informacije.

STANOVANJE, PREDUVJET SVEGA

(Svugdje u Europi gradovi su pod velikim pritiskom da pronađu odgovarajuća i priuštiva rješenja za stambeno zbrinjavanje svojih građana. Kategorija nagrađuje gradove koji se uspješno i inventivno nose s ovim rastućim pritiskom te pomažu građanima u rješavanju toga primarnog i po svemu najvažnijeg egzistencijalnog pitanja?)

SLAVONSKI BROD - Davanje stanova u najam

Grad je od 2018. do danas izgradio ukupno 44 stana u kojima danas žive mlade obitelji, sve su zgrade u blizini te čine stambeno naselje i cjelinu s kućama izgrađenim na gradskim zemljištima. Korisnici ove mjere su mlade obitelji, a osnovna je svrha poticanje demografskog razvoja na području Grada. Stanovi se daju u najam uz mogućnost otkupa temeljem javnog natječaja.

Javnost je iznimno zainteresirana za ovu praksu, a posebice mladi koji su prepoznali njezinu originalnost, pouzdanost, u konačnici i isplativost.

VARAŽDINSKE TOPLICE - Smart kvart

Projekt Smart započeo je urbanističkim planiranjem i komunalnim opremanjem, izgradnjom prilaznih cesta te uređenjem zelenih površina, urbanih vrtova i infrastrukture za 34 gradilišta namijenjenih individualnoj stambenoj izgradnji. Ključna komponenta projekta bila je izgradnja modernog dječjeg vrtića kapaciteta za više od 200 djece. Korisnici projekta su mlade obitelji kojima se nudi povoljna kupnja zemljišta.

Podršku projektu dali su Ministarstvo graditeljstva, prostornog uređenja i državne imovine, Hrvatske vode i lokalni mediji koji su projekt pratili i promovirali. Korisnici su pozitivno ocijenili inicijativu, ističući važnost povoljnih uvjeta i integrirane infrastrukture.

Smart kvart prepoznat je kao primjer dobre prakse u Gradu, prihvaćen u javnosti vrlo entuzijastično, tim više što istovremeno odgovara na stambene, demografske i ekološke potrebe zajednice.

SLAVONSKI BROD - Osnivanje prava građenja

S osnivanjem prava građenja na nekretninama u vlasništvu Grada radi izgradnje obiteljskih kuća, s mogućnošću otkupa nekretnine, započelo se 2017. Do danas je provedeno više od 15 natječaja, potpisano gotovo stotinu ugovora s mladim obiteljima te izgrađeno 55 obiteljskih kuća.

Ovo nasljedno pravo zasniva se na rok od 99 godina uz mjesečnu naknadu, a pravo otkupa stječe se nakon 10 godina, pri čemu se u cijenu uračunavaju sve do tada plaćene mjesečne naknade.

Bitno je istaknuti da se veliki broj mladih obitelji odlučio na povratak upravo radi ove mjere no ona je zanimljiva i mladima iz drugih krajeva Hrvatske.

Mjera se pokazala uspješnom pa Grad sustavno osigurava nova građevinska zemljišta kako bi se s provedbom nastavilo i ubuduće.

ZAŠTITA ŽIVOTINJA, DOKAZ HUMANOSTI

(Zakonski okvir gradovima nameće značajne financijske obaveze u zbrinjavanju i zaštiti životinja. Gradovi imaju brojne primjere dobre prakse koji problemu pristupaju sveobuhvatno te uključuju edukaciju, poticanje udomljavanja i odgovornog vlasništva, kontrolu brojnosti, suradnju s udrugama i u svemu tome poštuju humanu komponentu.)

ZAGREB - Oporavilište za divlje životinje i modernizacija ZOO-a

Grad Zagreb i ZOO Zagreb proveli su projekt izgradnje i povećanje kapaciteta za smještaj divljih životinja, onih ozlijeđenih, ugroženih, ali i zaplijenjenih te kapaciteta za smještaj pasa. Samo tijekom protekle godine uhvaćeno je i zbrinuto gotovo tri tisuće životinja u nevolji.

Objekt doprinosi ne samo provedbi zakonskih obaveza gradova, već i povećanju sigurnosti građana te učinkovitosti rada različitih institucija, kao što su sudovi, MUP, inspekcije, komunalno Redarstvo te socijalne službe.

Objekt zbrinjava velik broj različitih vrsta i kategorija životinja različite starosti, zdravstvenog statusa, združljivosti s drugim životinjama, a svaki se slučaj razmatra pojedinačno, sukladno procjenama stručnih službi te odluke o postupanju donose kvalificirani stručnjaci i nadležna tijela.

ZDRAVI GRADOVI ZDRAVIH GRAĐANA

(Zdravi gradovi brinu o zdravlju svih svojih građana od rođenja do pozne dobi, promoviraju aktivan način života, jačaju svijest građana o važnosti očuvanja zdravlja, motiviraju na kretanje i bavljenje sportom te nude programe edukacija i podrške psihičkom i tjelesnom zdravlju građana svih dobnih skupina.)

VARAŽDIN - Zdrav pokret

Problem se najuspješnije rješava preveniranjem njegova nastajanja pa je tako Varaždin odlučio poticati bavljenje sportom od najranije dobi i uključiti već i djecu starosti do šest godina. Na taj se način, pokazuju stručne studije, ali i iskustva generacija, odgajaju zdravi naraštaji kojima zdrav način života postaje navika. Dodatno, sport ima ne samo pozitivne zdravstvene učinke, već i pozitivan utjecaj na razvoj djetetove osobnosti, razvija empatiju, radne navike i samodisciplinu.

KUTINA - Urbana mreža zelene infrastrukture

I Kutina se, poput mnogih urbanih sredina, suočava s izazovima klimatskih promjena, povećane urbanizacije i smanjenja kvalitetnih zelenih površina. Nagle vremenske promjene, ekstremne kiše, toplinski valovi te sve veća potreba za rekreacijskim i javnim prostorima prilagođenima svim građanima zahtijevaju sustavni pristup održivom razvoju.

Stoga urbana mreža zelene infrastrukture integrira ekološki i urbanistički održiva rješenja u svim ključnim dijelovima Grada. Projekt uključuje stvaranje povezanog sustava zelenih javnih prostora, unapređenje urbane flore i faune te implementaciju pametnih rješenja za borbu protiv klimatskih promjena.

SLAVONSKI BROD - Vodeni park na gradskim bazenima

Na Gradskim bazenima održava se niz programa za korisnike različitih dobnih skupina i razina plivačkoga znanja. Uključene su i dobrodošle i bebe i seniori. Održavaju se i programi obuke i usavršavanja plivačkih vještina, ali i zdravstveno plivanje, posebno važno u doba pretežito "sjedilačkih" zanimanja.

Brojnim, kontinuiranim programima Grad i gradska ustanova promoviraju aktivan način života s ciljem očuvanja zdravlja svih dobnih skupina građana. Dodatna je pogodnost to što je plivanje

svima omogućeno tijekom cijele godine, a posebnost u tome što su uključena i djeca u riziku od socijalne isključenosti te djeca s fizičkim i intelektualnim teškoćama.

Grad se trudi, i uspijeva, brojne programe zainteresiranim korisnicima pružati besplatno. Mjesta ima i za udruge, pa su tako stalni korisnici ronilački, plivački, parapливаčki i triatlon klubovi koji djeluju na području grada i njegove okolice.

KOPRIVNICA – Program prevencije karijesa kod djece za 2024. godinu

Nedovoljna edukacija djece o pravilnoj oralnoj higijeni i prevenciji karijesa te potreba za podizanjem svijesti o važnosti redovitih stomatoloških pregleda bili su osnovni motivi za pokretanje ove inicijative te je cilj upravo bio poboljšati oralno zdravlje djece u vrtićima i osnovnim školama te prevenirati trajne štetne posljedice uzrokovane lošom higijenom zuba. Programom prevencije karijesa obuhvaćena su djeca odgojnih skupina u dobi od četiri do pet godina u dječjim vrtićima i učenici trećih razreda osnovnih škola na području Grada. Tijekom školske godine 2024./2025. obuhvaćeno je oko 300 djece u dječjim vrtićima te oko 300 djece u osnovnim školama.

ZELENIM GRADOM PROTIV KLIMATSKIH PROMJENA

(Gradovi su na prvoj crti klimatskih promjena no ujedno su i na prvoj crti klimatskih rješenja. Zelena tranzicija trajna je zadaća i kontinuirani proces koji je moguće ostvariti prijelazom na čistu energiju, poticanjem zelenih i plavih ulaganja, dekarbonizacijom zgrada, kružnim gospodarstvom i samodostatnošću u proizvodnji hrane te očuvanjem i obnovom ekosustava i bioraznolikosti.)

KOPRIVNICA - Sadnja najveće šume hrane u RH

Aktivnosti su započele suradnjom i zajedničkim ulaganjima, a sam je projekt započeo čišćenjem zapuštene parcele, pripremom tla i nabavom biljaka. Najveća šuma hrane u Hrvatskoj posađena je prigodnoga datuma, na Dan planeta Zemlje, 22. travnja 2024. godine, a u sadnji su sudjelovali zaposlenici Komunalca, studenti Sveučilišta Sjever, WWF Adria, Podravka te gradonačelnik i njegovi suradnici.

Sadnja je medijski popraćena i promovirana na nacionalnoj razini te pohvaljena od strane strukovnih udruga. Šumu hrane održavaju radnici gradske komunalne tvrtke, a brigu vode i

studenti Odjela za prehrambenu tehnologiju i Odjela za ambalažu, recikliranje i zaštitu okoliša Sveučilišta Sjever.

Šuma je pozitivan primjer, no kako bi takva sadnja zaživjela i šire, potrebno je još promocije i prezentacije rezultata koji će još vidljiviji u godinama koje slijede.

POREČ - Sunčani ured Grada

Grad Poreč-Parenzo, kao jedan od lidera energetske tranzicije u Hrvatskoj, ali i šire, odavno je prepoznao ogroman potencijal osnaživanja građana kao aktivnih sudionika na energetskom tržištu. Istovremeno prepoznao je i prijeku potrebu pružanja besplatne podrške i pomoći svojim građanima.

Otvaranjem Sunčanog ureda, Grad je preuzeo aktivnu ulogu posrednika i facilitatora u energetske tranziciji, te je svojim građanima osigurao mjesto koje pruža besplatnu sveobuhvatnu tehničku i savjetodavnu podršku, daje odgovore na pitanja, vodi građane kroz proces te ih informira o državnim i EU subvencijama i bespovratnim sredstvima. Osim savjetovanja, Sunčani ured provodi i edukativne radionice, a o uspjehu projekta govori porast broja sunčanih krovova na obiteljskim kućama, kao i energetske obnovljenih objekata na području Poreča.

Sunčani ured Grada Poreča-Parenzo jedinstven je primjer one-stop-shopa za građane u ovom dijelu Europe, te je kao takav prepoznat od strane renomiranih europskih udruženja i institucija kao primjer dobre prakse.

BJELOVAR - Budućnost biraj - kompostiraj

Građani su, unatoč početnom nerazumijevanju te posljedično i protivljenju, usvojili naviku kvalitetnog odvajanja otpada općenito, pa tako i biootpada. Rezultat je to brojnih i kontinuiranih aktivnosti usmjerenih komunikaciji i informiranju građana te su oni danas svjesni značaja kvalitetnog odvajanja otpada i nužnosti postupnog prijelaza na kružno gospodarstvo.

Najbolje rješenje koje se nudilo bilo je izgradnja i opremanje kompostane, te se biološka obrada odvija u kontroliranim aerobnim uvjetima što rezultira visokokvalitetnim kompostom. Uspostavljena je suradnja s visokoškolskim ustanovama, bjelovarska se kompostana pokazuje kao primjer dobre prakse da biootpad ne treba imati nuspojave ni imisije, a istovremeno zorno svjedoči da su građani spremni surađivati i brinuti o okolišu.

POREČ - "Zasadi stablo, ne budi panj"

Grad Poreč-Parenzo već godinama sudjeluje u nacionalnoj kampanji „Zasadi stablo, ne budi panj“ te provodi akcije sadnje stabala i distribucije sadnica građanima. Cilj projekta je ozelenjivanje javnih površina, podizanje ekološke svijesti te poboljšanje kvalitete života kroz stvaranje ugodnijeg i zdravijeg urbanog okoliša. Grad je organizirao sadnju stabala i ukrasnog bilja na javnim površinama te su, u suradnji s mjesnim odborima, identificirane lokacije s potrebom za ozelenjivanjem, uključujući parkove, plaže, vrtiće, škole i druge javne prostore te akcije podjele sadnica građanima, kao i aktivnosti na uključivanju lokalne zajednica.

Na taj se način Poreč uspješno bori s problemom smanjenja broja stabala u urbanim sredinama koji nije nov, već je posljedica urbanističkih i klimatskih promjena. Uz samo ozelenjivanje javnih površina, stvara se prirodna hladovina, poboljšava se kvaliteta zraka i unapređuje se ekološku vrijednost gradskih prostora.

KUTINA - Urbana mreža zelene infrastrukture

Kutina se suočava s izazovima klimatskih promjena, povećane urbanizacije i smanjenja kvalitetnih zelenih površina. Nagle vremenske promjene, ekstremne kiše, toplinski valovi te sve veća potreba za rekreacijskim i javnim prostorima prilagođenima svim građanima zahtijevaju sustavni pristup održivom razvoju. Ovaj projekt riješio je ili rješava nedostatak funkcionalno povezanih zelenih površina unutar grada; nedovoljnu prilagodbu javnih prostora osobama s invaliditetom i ranjivim skupinama, nedostatak prostora za ekološku edukaciju i razvoj svijesti o zaštiti okoliša te problem povećane emisije CO₂ zbog ograničenih alternativnih zelenih prometnih rješenja.

Projekt se sastoji od niza funkcionalnih zona unutar grada, svaka s jasno definiranom ekološkom i društvenom svrhom, primjerice Šetnica služi povezivanju zelenih površina i urbane mobilnosti; Otok šume očuvanju prirodne baštine i bioraznolikosti; Otok rekreacije sadrži aktivne prostore za sport i adrenalin; Otok mira osjetilni je park za ljude i za pse; Otok sreće predstavlja spoj arheološke baštine i suvremenog urbanizma; Otok glazbe novi je kulturni centar na otvorenom; Gradski perivoj zelena je jezgra urbanog života; Otok ljubavi predstavlja romantičnu zonu za odmor i okupljanja; dok Otok obrazovanja educira kroz praksu.